

Бекітемін:

Жем қаласының №5 ЖББОМ

директоры А.А. Жакасов

«29» 08 2024 жыл

Тақырыптық-күнтізбелік жоспар

Пән мұғалімі: Касымова Г.Т.

Пәннің аты: «Жаһандық құзыреттер»

Сыныптар: 5,6,7,8,9,10,11 сыныптар

Жылдық күнтізбелік жоспар

2024-2025 оқу жылы

Курстың аты «Жаһандық құзыреттер»

Курстың мақсаты: бәсекеге қабілетті, мінез-құлық мәдениетінің стандартына сәйкес келетін және жаһандық құзыреттерге ие тұлға қалыптастыру.

Курстың міндеттері:

- 1) білім алушылардың азаматтық ұстанымын және өз елінің мүддесіне қызмет етуге дайындығын қалыптастыру;
- 2) білім алушылардың жеке қасиеттерін дамыту: адалдық, әдептілік, ізгі ниет, өз іс-әрекеттері үшін жауапкершілік;
- 3) білім алушыларда медиа сауаттылық және қаржылық сауаттылық дағдыларын қалыптастыру;
- 4) салауатты өмір салты мәдениетін қалыптастыру;
- 5) экологиялық мәдениетті дамыту;
- 6) қоғам өміріндегі діннің рөлі туралы түсінік қалыптастыру.

Білім алушылардың дайындық деңгейіне қойылатын талаптар

Білім алушыда:

- 1) азаматтық ұстаным;
- 2) әлеуметтік жауапкершілік;
- 3) мінез-құлық мәдениеті;
- 4) басқаларға көмекке дайын және құрметпен қарайтын;
- 5) салауатты өмір салты және қауіпсіз мінез-құлық дағдылары;
- 6) сыни, креативті және шығармашылық ойлау дағдылары;
- 7) алған білімдерін өмірде қолдану дағдылары;
- 8) зерттеу, жобалау, волонтерлік жұмыс дағдылары.

Түсінік хат

2024-2025 оқу жылында үлгілік оқу жоспарының вариативтік компонентіне 5-9 сыныптардағы «Жаһандық құзыреттіліктер» курсы енгізіліп, Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 3 тамыздағы № 348 бұйрығымен бекітілген.

Негізгі орта білім беру деңгейінің 5-9-сыныптарына арналған «Жаһандық құзыреттіліктер» курсы

Курстың мақсаты: Жаһандық азаматтық құзыреттілікке ие бәсекеге қабілетті тұлғаны қалыптастыру.

5-8 сыныптарда курс бес бірлікті қамтиды: «Парасаттылық және әдеп», «Азаматтық және патриотизм», «Медиасауаттылық және қаржылы сауаттылық», «Тіршілік қауіпсіздігі», «Экологиялық мәдениет», 9-сыныпта «Зайырлылық және дінтану» юниті қосымша енгізілді.

Әр сынып үшін сағат саны мен күтілетін нәтижелерді көрсететін әр түрлі бірліктер ұсынылады. Ұсынылған курс тақырыбы 5-9 сынып оқушыларының жас ерекшеліктерін ескере отырып жасалған.

Мысалы, «Парасаттылық және әдеп» бірлігі (8-сынып) келесі тақырыптарды қамтиды:

1. Махаббат мәдениеті
2. «Елің үшін еңбек қыл, отыра берме бекерге» Дулат Бабатайұлы
3. «Жақсымен жолдас болсаңыз, айырымасқа серт ерер» Бұқар жырау
4. «Ендігі туган балалар, атанның сөзін бұзбандар!» Шортанбай Қанайұлы
5. «Өзіңнен өзің есеп ал» Абай

«Адалдық және этика» бірлігі (9-сынып) келесі тақырыптарды қамтиды:

1. Отбасы және неке. Бақыт не әкеледі және оған не кедергі?
2. Корпоративтік еңбек мәдениеті
3. Адалдық пен әділеттілік өмірдің принциптері ретінде
4. Саяхат этикасы: біз өз елімізді таныстырамыз
5. Қарым-қатынас мәдениеті: гендерлік рөлдер

Юнит тақырыбының «Парасаттылық және әдеп» мазмұны білім алушылардың этикалық мәдениетін дамытуға, нақты өмірлік жағдайларда мінез-құлық қағидалары мен нормаларын білуін қолдануға, социумдағы табысты өзара іс-қимылға, ахуалды сыни талдау және жауапты шешімдер қабылдау дағдыларын қалыптастыруға бағытталған.

Юниттің «Азаматтылық және патриотизм» (5-9-сыныптар) контенті тақырыптарының контенті білім алушылардың жергілікті, өңірлік, елдік, жаһандық ауқымдағы өзара тәуелділік мәселелерін сыни ұғыну, мемлекеттің, саяси және діни бірлестіктер мен мәдениеттердің өзара байланысы қағидаттарын түсіну, әлемде өз ұстанымдарын табысты айқындаудың әмбебап құзыреттерін иелену дағдыларын көздейді.

«Экологиялық мәдениет» юнитінің тақырыбы (5-9 сыныптар) білім алушыларды Экологияның негізгі заңдарымен таныстырады, өз денсаулығына, қоршаған адамдарға және табиғатқа жауапкершілікпен қарау қажеттілігі туралы түсінік қалыптастыруға ықпал етеді. Оқыту курсының нәтижесі табиғатты пайдалану құндылықтарына ие, экологиялық санасы дамыған әлеуметтік бағдарланған тұлға болады.

Әртүрлі пәндер бойынша оқыту процесінде қалыптасатын білім алушылардың экологиялық мәдениеті алынған білімді практикада қолдануға баса назар аудара отырып, «Жаһандық құзыреттер» курсы юнитін зерделеу барысында бекітіледі.

«Тіршілік қауіпсіздігі» (5-9 сыныптар) юнитінің контенті педагогтарға оқу процесін мынадай тақырыптар төңірегінде ұйымдастыруды ұсынады: «Қауіпсіз үй, аула, мектеп», «Менің үйім», Табиғаттағы қауіпсіздік», «Ережелер мен заңдарды бұзғаны үшін жауапкершілік», «Қандай да бір қауіп туындаған жағдайда білу маңызды», «Отпен ойнамаңыз!», «Құтқару қызметтері», «Табиғи апаттар кезіндегі қауіпсіздік», «Жауапты мінез-құлық және инфекциялардың алдын-алу», «Мен өзіме және басқаларға төтенше жағдайларда қалай көмектесе аламын?», «Менің қауіпсіздігім менің қолымда!», «Абайлаңыз, күдікті заттар!», «Техниканы қауіпсіз пайдалану», «Жеке басына қол сұғылмаушылық құқығы», «Өмір мен денсаулық үшін қауіпті жағдайлардан қалай шығу керек?», «Менің денсаулығым менің қолымда!», «Денсаулық пен сұлулық

кіммен талқылауға болады?», «Жолаушы көпкіте қалай пайдаланылады?», «Тидеті қауіпсіз мінез-құлық ережелері», «Телефон алаяқтары. Негізгі істеу керек?», «Жеке тұлғаны сақтау құқығы», «Алғашқы көмек көрсету ережелері».

«Жаһандық құзыреттіліктер» курсы аяқтау нәтижесінде білім алушылар оны табысты тұлға ретінде сипаттайтын құндылықтарға коммуникативтік дағдылар, этикалық нормалар мен мінез-құлық ұстанымдарына ие болады.

«Зайырлылық және дінтану негіздері» юнитін зерттеу тек 9-сыныпта ұсынылады. Келесі тақырыптар белгіленді: «Зайырлы мемлекет және дін», «Діннің пайда болуы мен маңызы, оның әлеуметтік мақсаты мен жіктелуі», «Діннің құрылымы мен функциялары», «Діннің шығу тегі мен тарихи нысандары», «Ежелгі сенім жүйелері, ұлттық және дәстүрлі діндер», «Буддизмнің діни ілімінің негіздері», «Діни сенімнің негіздері», «Ислам дінінің негіздері», «Қазақстан аумағындағы Ислам», «Қазақстан аумағындағы православиелік діни ұйымдардың қызметі», «Ислам мәдениеті», «Жалған діни ұйымдар мен ағымдар туралы түсінік. Терроризм», «Қазақстан – біртұтас және зайырлы мемлекет», «Қазақстанның бейбітшілік пен дінаралық келісім саласындағы саясаты».

«Жаһандық құзыреттіліктер» курсының үлгілік оқу бағдарламасының оқу жүктемесінің көлемі мыналарды құрайды:

- 5-8 – сыныптарда - 0,5 сағат (екі аптада бір рет), оқу жылында 17 сағат
- 9 – сыныпта-аптасына 1 сағат, оқу жылында 34 сағат

Күнтізбелік-тақырыптық жоспар «Жаһандық құзыреттер» курсы. 5 -сынып

№	Тақырыбы	Сағат саны	Уақыты	Күтілетін нәтиже (соңғы өнім)	
I- БӨЛІМ					
Этика және әдеп					
1	Барлығы сәлемдесуден басталады	1	02.09	- Бейнероликтерді дайындау - Сәлемдесу мәдениеті туралы ақпаратпен таныстыру - Сәлем беру ишараларын талдап пікір алмасу - Халқымыздың сәлем беру ерекшеліктері туралы ой қорыту	
2	Мен достарымның ортасындамын				
3	Мен өз әрекеттерім үшін жауаптымын				
4	Ата-аналарға ризашылық білдіруді үйренеміз	1	16.09		
5	Дастархан жаю және дастархан басындағы әдеп.				
6	Қоғамдық көлікте, театрда, кинотеатрда, мұражайда өзінді қалай ұстау керек				
II- БӨЛІМ					
Азаматтық және патриотизм					
1	Отбасындағы өзара сыйластық	1	14.10	- Отбасындағы өзара сыйластық, ұлттық құндылықтар туралы ақпаратпен танысу - Отан ұғымының мәнін ашу - Отанға деген құрмет сезімін ояту - «Ұлт» деген ұғыммен тереңірек танысу - Бірлік- қалттың айнымас қазығы екенін түсіну	
2	Өз Отанымды мақтан тұтамын!	1	04.11		
3	Түрлі көзқарас - біртұтас ұлт	1	18.11		
III- БӨЛІМ					
Медиасауаттылық және қаржылық сауаттылық					
1	Әлеуметтік желі дегеніміз не	1	02.12	- Әлеуметтік желі туралы ақпаратпен танысу - Аккаунт құруда ескеретін жағдайлар - Ақша туралы білім көзін толықтыру - Еңбек туралы мілімет - Отбасының кірістері мен шығыстары туралы білу - Жұмсалатын шығынның табатын табыстан артық болмау керектігін түсіну - Қаржыны тиімді, үнемді пайдалану	
2	Әлеуметтік желідегі менің аккаунтым				
3	Алғашқы ақша және олардың функциялары қалай пайда болды? Адам еңбегі қалай бағаланады				
4	Адам еңбегі қалай бағаланады	1	16.12\ 23.12		
5	Отбасының кірістері мен шығыстары неден тұрады	1	13.01		
6	Қалта ақшасын қалай басқаруға болады	1	27.01		
		1	10.02		
IV- БӨЛІМ					
Өмір сүру қауіпсіздігі					
1	Үй, аула, мектептегі қауіпсіздік	1	24.02	- Қауіпсіздікті қамтамасыз ету туралы ақпаратпен танысу - Қауіпсіздік ережелерін білу - Денсаулық туралы ақпарат алу - Денсаулық күтімі - Қоғамдық тәртіп талабы - Қоғамдық көлікті қолдану ережелері	
2	Отпен ойнама!				
3	Менің қауіпсіздігім - менің қолымда				
4		1	10.03		
5	Жолаушының көлікте өзін ұстау тәртібі				
		1	07.04		
V- БӨЛІМ					
Экологиялық мәдениет					
1	Жер-біздің ортақ үйіміз	1	21.04	- Жерді сақтау үшін барлық адам жауапты екендігін түсіну - Экологиялық зардаптардың алдын алу жолдарын ойластыру - Аулада тазалық сақтау ережелерін үйрену - "Табиғат – жаратушының бізге берген сыйы" - Табиғатқа жауапкершілікпен қарауды түсіну	
2	Менің айналадағы әлем	1	05.05		
3	Біз таза аулада тұрамыз				
4	Табиғаттағы іс-әрекет ережелері				
5	Қауіпсіз демалыс	1	19.05		
	Барлығы		17 сағат		

Күнтізбелік-тақырыптық жоспар «Жаһандық құзыреттер» курсы. 6-сынып .

№	Тақырыбы	Сағат саны	Уақыты	Күтілетін нәтижелер (соңғы өнім)	
I- БӨЛІМ Этика және әдеп					
1	Мен және менің құрдастарым	1	05.09	- «Құрдас»ұғымына қатысты түсінік - Құрдастар ортасы- еркін даму алаңы - Шешім ұабылдау негізі мен шешім түрлері туралы түсініі - Уақытты ұтымды пайдалану - Эмоция және жмоцияны басқара білу - Буллинг туралы ақпарат	
2	Шешім қабылдаймыз	1	19.09		
3	Уақытты бағалауды үйренеміз	1	03.10		
4	Біз эмоциямызды басқара аламыз				
5	Буллинг деген не?				
II- БӨЛІМ Азаматтық и патриотизм					
1	Мен үшін Отан деген не?	1	17.10	- «Отан» ұғымының құндылығы - Өз туған жеріміздің ерекшелігі - Елді құрметтеу жіне Отан сүйгіштік сезімін бойға сіңіру - Бейнероликтер дайындау	
2	Туған жерге деген махаббат				
3	Туған халқы мен Отанға деген адалдық	1	07.11		
III- БӨЛІМ Меднасауаттылық және қаржылық сауаттылық					
1	Интернетте қарым-қатынас жасау ережесі	1	21.11	- Интернеттегі қарым- қатынас мәдениеті қауіпсіздік - «Цифырлық із»туралы түсінік - Еңбек түрлері туралы ақпарат - Отбасы шығындары туралы түсінік - Міндетті міндетті емес шығындар - Тауар сатып алу ережелері мен талаптар - Ірі сатып алу туралы түсінік - Бюджет туралы түсінік Отбасылық бюджет маңыздылығы - Қаржылық сауаттылықты арттыру	
2	Менің цифрлық ізім				
3	Еңбекақы төлеу неге байланысты?		05.12		
4	Отбасының міндетті және міндетті емес шығындары		19.12		
5	Ірі сатып алуларды қалай жасауға болады?		09.01		
6	Отбасы бюджеті дегеніміз не?		1		23.01
IV- БӨЛІМ Өмір сүру қауіпсіздігі					
1	Менің үйге қайтар жолым	1	06.02	- Құтқару қызметі туралы түсінік - Мектептен үйге қайтар жолдағы қауіпсіздік - Жолда жүру ережелерін еске түсіру - Құтқару қызметінің түрлерін білу - Жеке бас гигиенасының маңызы - Денсаулық пен сұлулықты сақтау - Үй-жайлардағы қауіпсіз жүріс-тұрыс қағидаларын білу	
2	Құтқару қызметі				
3	Абайлаңыз, күдікті заттар!		20.02		
4	Денсаулық пен сұлулық құпиялары немесе гигиена не үшін қажет?		06.03		
5	Үй-жайлардағы қауіпсіз жүріс-тұрыс қағидалары		20.03		
V- БӨЛІМ Экологиялық мәдениет					
1	Туған өлкенің сұлулығы	1	10.04	- Туған өлкенің сұлулығы туралысезімді дамыту - Адам табиғатының бір бөлігі ұғымын жете түсіну, оған қамқорболу - Экологиялық саяхат туралытүсінік - Табиғат алдындағы жауапкершілік деңгейін түсінеміз - Жануарларға мейірімді қарап, қкамкр болуды үйренеміз.	
2	Адам – табиғаттың бір бөлігі				
3	Экологиялық саяхат	1	24.04		
4	Адам табиғатқа неліктен жауапсыз қарайды?	1	08.05		
5	Жануарларға мейірімді қарау	1	22.05		
	Барлығы	18 сағат			

«Жаһандық құзыреттіліктер» курсының ұзақ мерзімді жоспары 7- сынып

№	Тақырыбы	Сағат саны	Уақыты	Күтілетін нәтижелер (соңғы өнім)
I – Бөлім Этика және әдеп				
1	Сыпайы сөйлейміз	1	02.09	- Сөйлеу мәдениеті туралы ақпарат аламыз
2	Рухани сапа-адам өміріндегі басты қасиет		- Рухани сапаның адамгершілік ізгілік қасиеттері	
3	Кемшіліктермен жұмыс істеу-кемелдікке апаратын жол	1	16.09	- Кемшіліктерді келергі ретінде қарастыруды үйренеміз
4	Басқаларға қуаныш үшін жақсылық жасау		- Өзге жақсылық жасау қуанышының сезінеміз	
5	Зорлық-зомбылықты болдырмау және өзіңізді қалай қорғауға болады	1	30.09	- Зорлық-зомбылықпен күресу жолдарымен танысамыз
II – БӨЛІМ Азаматтық және патриотизм				
1	Менің мектебімнің жетістіктері	1	14.10	- «Мектеп жетістіктері» деген ұғыммен танысамыз
2	Өзге тілдің бәрін сүй, өз тіліңді құрметте!	1	04.11	- Тілдің адам өміріндегі мәні мен мңызы туралы білеміз
3	Өз елін танымал еткен тұлғалар	1	18.11	- Зерттеу жұмысы
4	Тарих беттерінен		- "Еліміздің мақтанышы" бейнеролигін дайындау	
III- БӨЛІМ Медиа сауаттылық және қаржылық сауаттылық				
1	Медиа кеңістікте және көпшілік алдында сөз сөйлеу	1	02.12	- Медиа кеңістік туралы білеміз - Көпшілік алдында сөз сөйлеу дағдыларын қалыптастырамыз - Телефон алаяқтары кім екенін білеміз және ажыратамыз - Подкаст. Туралы білеміз, заманауи әдістерін ажыратамыз - Отбасы бюджеттің не екенін түсінеміз, жоспарлау мен үнемдеуді үйренеміз - Ақша жинақтау банк кредиттері туралы түсінік аламыз - Қаржылық қауіпсіздік негізін түсінеміз
2	Телефон алаяқтары: не істеу керек?	1	16.12	
3	Подкаст. Байланыстың заманауи әдістері		мейра м	
4	Жеке табысты қалай тиімді басқаруға болады	1	23.12	
5	Отбасы бюджетін қалай жоспарлауға және үнемдеуге болады			
6	Отбасының қаржылық мақсаттары. Ақша жинақтары қалай құрылады?	1	13.01	
7	Банк кредиттері	1	27.01	
8	Отбасының қаржылық қауіпсіздік тірегі			
IV- БӨЛІМ Өмір сүру қауіпсіздігі				
1	Табиғаттағы, қауіпсіздік	1	10.02	- Табиғаттағы, қауіпсіздік ережелерін білеміз
2	Табиғи апаттар кезіндегі іс-қимыл ережелері		- Табиғи апаттар және олардың түрлері туралы ақпарат аламыз	
3	Техниканы қауіпсіз пайдалану	1	24.02	- Техниканы құрылғылар мен жабдықтар туралы ақпарат аламыз
4	Қауіп туралы дабылды қалай беруге болады?	1	07.04	- Қауіп туралы дабылды ұғымымен танысамыз
5	Мен не жеймін? Азық-түлік қауіпсіздігі.	1	21.04	- Азық-түліктің адам ағзасы үшін маңыздылығын түсінеміз
V- БӨЛІМ Экологиялық мәдениет				
1	Менің өлкемнің, елімнің экологиясы	1	05.05	- Өз өлкеміз бен еліміздің экологиялық жағдайы туралы ақпараттармен танысамыз
2	Табиғатпен бірлікте қалай өмір сүруге болады?		- Табиғат пен үйлесімді өмір сүру не үшін керек екенін түсінеміз	
3	Экологиялық тәуекелдер	1	19.05	- Экологиялық тәуекел, экологиялық қауіп дегеннің не екенін ұғынамыз
4	Табиғатты қалай қорғауға болады? "Көміртегі ізі": қауіп-қатерлерді қалай азайтуға болады?		- Табиғатты қорғау туралы ой тұжырымдаймыз	
	Барлығы	17 сағат		- Табиғатқа төнген қауіп-қатердің алдын алу туралы білімімізді бекітеміз

«Жаһандық құзыреттіліктер» курсының ұзақ мерзімді жоспары 8-сынып

№	Тақырыбы	Сағат	Күтілетін нәтижелер (соңғы өнім)
I – Бөлім		Этика және әдеп	
1	Қазақ халқының дәстүрі ретінде ұрпақтар арасындағы қарым-қатынас этикасы	1	05.09
2	Отбасылық құндылықтар: әкем, анам және мен - тату отбасымыз	1	19.09
3	Адалдық пен әділеттілік – өмір ұстанымдары	1	03.10
4	Академиялық адалдық		
5	Саяхат этикасы: біз өз елімізді таныстырамыз		
II – БӨЛІМ		Азаматтық патриотизм	
1	Біз-біртұтас халықпыз!	1	17.10
2	Отанымна арналады	1	07.11
3	Елім – менің жүрегімде!	1	21.11
III- БӨЛІМ		Мединасауаттылық және қаржылық сауаттылық	
1	Бейнехостинг не үшін қолданылады?	1	05.12
2	Жалған танымалдық	1	19.12
3	Отбасы кірістері мен отбасылық шығындар	1	09.01
4	Отбасы қорын жинақтау және олардың түрлері	1	23.01
5	Отбасы бюджетін жүргізу ережесі	1	06.02
6	Жоспарсыз сатып алу		
7	Тұрғын үй неснесі. Ипотека		
ҮІ- БӨЛІМ		Өмір сүру қауіпсіздігі	
1	Ережелер мен заңдарды бұзғаны үшін жауапкершілік	1	20.02
2	Жауапты іс-әрекет және инфекцияның алдын-алу	1	06.03
3	Жеке басына қол сұқпаушылық құқығы		
4	Зорлық-зомбылыққа жол жоқ!		
5	Алғашқы көмек көрсету ережелері		
Ү- БӨЛІМ		Экологиялық мәдениет	
1	Табиғатқа деген сүйіспеншілік	1	03.04
2	Болашақта жер қандай болуы керек?		
3	Табиғи апаттар	1	17.04
		1	08.05
		1	22.05
4	Қоршаған ортаға зиян келтіргені үшін жауапкершілік		
	Қоршаған ортаға зиян келтіргені үшін жауапкершілік	18 сағ	

№	Тақырыбы	Сағат саны		Күтілетін нәтижелер (сипаттамалар)
I- БӨЛІМ Этика және әдеп				
1	Еңбек мәдениеті	1	05.09	Әлеуметтік жобалар Брифингтер Жобаларды қорғау Бейне дайындау Инфографика
2	Ел игілігіне еңбек ет	1	12.09	
3	Қарым-қатынас мәдениеті және этикет	1	19.09	
4	Сыбайлас жемқорлыққа нөлдік төзімділік	1	26.09	
5	Өзіңнен есеп алу: жасағандарым пайдалы болды ма?	1	03.10	
II- БӨЛІМ Азаматтық және патриотизм				
1	Өзгені өзіндей сыйла	1	10.10	Жоба Жағдаяттық есептерді шешу Флешмоб Акциялар
2	Әлеуметтік жауапкершілік	1	17.10	
3	Ертенгі жастар қандай болмақ?	1	24.10	
4	Ынтымағы жарасқан ел	1	07.11	
III- БӨЛІМ Медиа сауаттылық және қаржылық сауаттылық				
1	Әлеуметтік желідегі блогерлер	1	14.11	TEDx өткізу Жоба Рөлдік ойындар Стартаптар
2	Кибербуллинг	1	21.11	
3	Белсенді және пассивті кірістер	1	28.11	
4	Отбасылық бюджеттің түрлері. Отбасы бюджетін жоспарлау	1	05.12	
5	Жинақтарды қалай сақтауға болады	1	12.12	
6	Қаржы пирамидасы	1	19.12	
7	Қаржылық байлық	1	26.12	
IV- БӨЛІМ Өмір сүру қауіпсіздігі				
1	Қандай да бір қауіп туындаған жағдайда нені білу маңызды?	1	09.01	Зерттеу жұмысы Ситуациялық есептерді шешу Рөлдік ойындар Схемаларды құру Конкурстар Бейнероликтер дайындау Пікірталас алаңы
2	Төтенше жағдайларда өзіме және басқаларға қалай көмектесе аламын?	1	16.01	
3	Өмір мен денсаулыққа қауіпті жағдайлардан қалай шығуға болады? Жаман әдеттердің алдын алу	1	23.01	
V- БӨЛІМ Экологиялық мәдениет				
1	Табиғи ресурстарды қалай пайдаланамыз?	1	30.01	Экологиялық акциялар "Біз табиғи ресурстарды қалай пайдаланамыз" тақырыбындағы брифинг "Болашақ жер" Эссе Жобаларды қорғау Макулатура жинау және қайталама шикізатты бөлек жинау "Табиғат қалыңдығын сақтау" және "Қызыл кітап"
2	Экологиялық тұрақтылық	1	06.02	
3	Апаттар мен табиғи апаттардың қоршаған ортаға әсері	1	13.02	
4	Таза экологияға құқылымыз. Табиғи ресурстарды қалай пайдаланамыз?	1	20.02	

Зайырлылық және дінтану негіздері				Жоба Жағдаяттық есептерді шешу Тесттер
1	Зайырлы мемлекет және дін Діннің пайда болуы және маңыздылығы, әлеуметтік мақсаты мен жіктелуі	1	27.02	
2	Діннің құрылымы мен қызметтері Діннің шығу тегі мен тарихи формалары	1	06.03	
3	Ежелгі сенім жүйесі, ұлттық және дәстүрлі діндер	1	13.03	
4	Буддизм. Дін ілімі негіздері.	1	20.03	
5	Христиан діні. Дін ілімі негіздері.	1	03.04	
6	Ислам. Дін ілімі негіздері.	1	10.04	
7	Қазақстан жеріндегі ислам. Ислам мәдениеті	1	17.04	
8	Қазақстан аумағындағы діни ұйымдардың қызметі	1	24.04	
9	Теріс пиғылдағы діни ағымдар туралы түсінік. Терроризм.	1	01.05	
10	Қазақстан – унитарлық және зайырлы мемлекет.	1	08.05	
11	Қазақстанның дінаралық келісім мен татулық аясындағы саясаты	1	15.05	
12	Қорытынды сабақ	1	22.05	
35 сағат				

Түсінік хат

2022-2023 оқу жылында үлгілік оқу жоспарының вариативтік компонентіне 10-11 сыныптардағы «Жаһандық құзыреттіліктер» курсы енгізіліп, Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 3 тамыздағы № 348 бұйрығымен бекітілген.

Жалпы орта білім беру деңгейінің 10-сыныбына арналған «Жаһандық құзыреттіліктер» жалпылама курсы.

Курстың мақсаты: білім алушыларда жергілікті және жаһандық проблемалардың өзара байланыстылығы мен өзара тәуелділігін, мәдениетаралық өзара іс-қимыл мәселелерін түсінуді, әртүрлі көзқарастар мен дүниетанымдарды түсінуді және бағалауды, бірегей білім мен идеяларды құру дағдыларын қалыптастыру.

Оқу курсы мазмұнының бағдарламасы білім алушылардың жас ерекшеліктері мен қызығушылықтарын ескере отырып әзірленген бес бөлімнен тұрады.

Бірінші бөлімде білім алушылар жаһандық мәселелер, мәдениетаралық қатынастар, әлеуметтік қатынастардың әртүрлі модельдерінің маңыздылығы туралы білімдерін тереңдетеді, жобалық жұмыстың тақырыптары мен мақсаттарын, қажетті ақпарат көздерін іздеу, ақпаратты ғалдау және жинау әдістерін анықтайды. Білім алушылар жоба нәтижелерін бағалау рәсімдері мен критерийлерін белгілейді.

Екінші бөлімінде «Жергілікті, жаһандық және мәдени маңызы бар кейбір мәселелерді зерделеу» бойынша білім алушыларға зерттеу және жобалау жұмыстарын жүргізу үшін тақырыпты таңдауда еркіндік беріледі, халықаралық және жергілікті көздерге шолу жасалады.

Үшінші бөлімінде «Әр түрлі дүниетанымдар мен көзқарастарды түсіну және құрметтеу» бойынша кіретін тақырыптар: «Дүниетанымды түсіну», «Басқа адамның көзқарасын қабылдау қабілеті», «Басқа мәдениеттерді ұстанатын адамдарға құрмет», «Толеранттылық: бір-бірімізді түсінуді үйрену», «Жобалық жұмыс. Зерттеу».

Төртінші бөлім «Білім алушылардың мәдениеттері арасындағы ашық және өзара тиімді әрекеттерге қатысу» білім алушылардың өзіндік ерекшелігі мен мәдениеттердің алуан түрлілігін түсінуін қалыптастыруға, әртүрлі мәдениеттердің құндылықтар жүйесімен танысуға, мәдениетаралық коммуникация дағдыларын қалыптастыруға бағытталған.

Бесінші бөлім ұжымдық әл-ауқат пен тұрақты дамудың маңыздылығына, жергілікті, ұлттық және жаһандық бастамаларға белсенді қатысу қажеттілігіне арналған.

11-сыныпқа арналған «Жаһандық құзыреттер» курсы «Бизнес және кәсіпкерлік негіздері» және «Қаржылық сауаттылық» екі юнитінен тұрады.

«Жаһандық құзыреттер» курсының үлгілік оқу бағдарламасының оқу жүктемесінің көлемі мыналарды құрайды:

10-11 сыныптарда – аптасына 1 сағат, оқу жылында 34 сағат.

№	Тақырыбы	Сағат		Оқу мақсаттары. Білім алушылар:
1-бөлім. Жаһандық құзыреттіліктер				
1	Жаһандық құзыреттіліктер дегеніміз не	1	06.09	- жаһандық мәселені зерттеу үшін зерттеу тақырыптар мақсаттарын анықтау; - жаһандық мәселелер бойынша көзқарастарды анықтау, сипатта сыни салыстыру; - дәлелге немесе проблемаға қатысты ақпарат пен дәлелде таңдау; - баламалы көзқарастарды қарастыру және талқылау.
2	Жаһандық құзыреттіліктердің маңыздылығы	1	13.09	
3	Жаһандық құзыреттіліктерді дамыту жолдары	1	20.09	
4	Жобалау жұмысы. Дайындық және жоспарлау	1	27.09	
2-бөлім. Жергілікті, жаһандық және мәдени маңызы мәселелерді зерттеу				
5	Жаһандық проблемалардың түрлері	1	04.10	- дәлелге немесе проблемаға қатысты ақпарат пен дәлелде таңдау; - дереккөздердің күшті және әлсіз жақтарын бағалау; - жаһандық мәселе бойынша өз көзқарасыңызды және оның дамығанын сипаттау; - дәлелдерді, себептер мен мәлімдемелерді растау үшін дәлелде зерттеу және талдау.
6	Әлеуметтік мәселелер	1	11.10	
7	Әлеуметтік теңсіздік жаһандық проблема ретінде	1	18.10	
8	Әлеуметтік теңсіздік. Себептері	1	25.10	
9	Әлеуметтік теңсіздікті жеңу жолдары		08.11	
10	Қақтығыстар. Ұғымы. Түрлері	1	15.11	
11	Жанжалдарды шешу жолдары		22.11	
12	Экологиялық мәселелер	1	29.11	
13	Климаттың өзгеруі	1	06.12	
14	Ауаның ластануы	1	13.12	
15	Судың ластануы	1	20.12	
16	Жердің ластануы	1	27.12	
17	Жобалау жұмысы. Зерттеу	1	10.01	
18	Жобалау жұмысы. Зерттеу	1	17.01	
3-бөлім. Әртүрлі дүниетанымдар мен көзқарастарды түсіну және құрметтеу				
19	Дүниетанымды түсіну	1	24.01	- жаһандық мәселелер бойынша көзқарастарды анықтау, сипаттау сыни салыстыру; - бастапқы және қайталама дереккөздерден дәлелдемелерді а жазу және талдау; - өз көзқарасын негіздеу үшін себептер мен дәлелдер келтіру; - дәлелге немесе проблемаға қатысты ақпарат пен дәлелде таңдау; - дереккөздерге сілтеме жасау және библиографиялық тізімді құру.
20	Басқа адамның көзқарасын қабылдау мүмкіндігі	1	31.01	
21	Өзге де мәдениеттерді білдіретін адамдарға құрмет көрсету	1	07.02	
22	Төзімділік: бір-бірімізді түсінуге үйрену	1	14.02	
23	Жобалау жұмысы. Зерттеу	1	21.02	
			21.02	
24	Жобалау жұмысы. Зерттеу	1	28.02	

				- дәлелге немесе проблемаға қатысты ақпарат пен дәлел таңдау; - дереккөздерге сілтеме жасау және библиографиялық тізімді құру.
4-бөлім. Мәдениеттер арасындағы ашық және тиімді өзара іс-қимылға қатысу				
25	Мәдени сәйкестікті қалыптастыру	1	07.03	- дәлелдердің, мәлімдемелердің, себептер мен дәлелдемелер элементтерін анықтау және бағалау;
26	Өзін, мәдениетін және басқа мәдениеттерді тану және қабылдау	1	14.03	- бастапқы және қайталама дәлелдемелердің әртүрлі түрлер және әлсіз жақтарын анықтау және бағалау;
27	Әр түрлі мәдениеттердің құндылықтар жүйесі	1	04.04	- дереккөздерге сілтеме жасау және библиографиялық тізімді құру;
28	Мәдениетаралық коммуникация	1	11.04	- құрылымды сақтай отырып, ақпарат пен дәлелдемелер ұсыну
29	Мәдениетаралық коммуникациядағы стереотиптер	1	18.04	- одан әрі зерттеу саласын анықтау (жетілдіруді ұсыну)
30	Жобалау жұмысы. Қорытынды	1	25.04	
5-бөлім. Ұжымдық игілікке жәрдемдесу және тұрақты даму				
31	Ұжымдық әл-ауқат пен Тұрақты дамудың маңыздылығы	1	02.05	- аргументтің немесе тұжырымның салдарын/ әсерін анық бағалау;
32	Жергілікті, ұлттық және жаһандық бастамаларға белсенді қатысу	1	09.05	- өз көзқарасын негіздеу үшін себептер мен дәлелдер келтіру;
33	Жаһандық азаматтық. Жобалау жұмысы	1	16.05	- презентацияның әртүрлі формаларын қолдана отырып, көзқарастарды ұсыну;
34	Жаһандық азаматтық. Жобалау жұмысы	1	23.05	- құрылымды сақтай отырып, ақпарат пен дәлелдемелер ұсыну
	Барлығы	34 сағат		

Бөлім	Тақырыбы	Сағат саны	Уақыты	Білім алушының білім нәтижесі
Юнит 1. Кәсіпкерлік және бизнес негіздері				
1.1 Кәсіпкерлік негіздері	1.1.1 Кәсіпкерлікке кіріспе	1	03.02	Жоспарлы экономиканы нарықтық экономикаға трансформациялаудың жалпы траекториясын түсінеді. Нарықтық экономика негіздерін біледі. Экономика саласындағы оқиғалар мен құбылыстарды талдай және сыни бағалай алады. Тақырып аясында зерттелген терминдер мен ұғымдарды қолдана алады.
	1.1.2 Нарықтың жұмыс істеу тетіктері	1	10.09	Нарықтың жұмыс істеуінің негізгі тетіктерін түсінеді. Нарықтық қатынастардың заңдары мен ережелерін біледі. Алған білімдерін түсіндіре алады. Алған білімдерін тәжірибеде қолданады.
	1.1.3 Нарықтық тепе-теңдік	1	17.09	Нарықтық тепе-теңдікке қол жеткізу шарттарын түсінеді. Нарықтық тепе-теңдік шарттары туралы біледі. Олар нарықтық тепе-теңдік жағдайларына қатысты өз ұстанымдарын білдіре алады. Тапсырмадағы сұрақтарға жауап беру барысында пәндік терминологияны қолданады.
	1.1.4 Табысты кәсіпкердің дағдылары	1	24.09	Табысты кәсіпкерлік қызмет үшін қандай дағдылар қажет екенін түсінеді. Табысты кәсіпкердің дағдыларын қалай қалыптастыру керектігін біледі. Табысты кәсіпкердің дағдыларын талдай алады. Алған білімдерін сабақ тапсырмаларының сұрақтарына жауап беру барысында қолданады.
	1.1.5 Бизнесітегі заманауи технологиялар	1	01.10	Табысты бизнес жүргізу үшін заманауи технологиялардың маңыздылығын түсінеді. Заманауи бизнес-технологиялардың мүмкіндіктерін біледі. Олар бизнесітегі заманауи технологиялар туралы ақпаратты іздей алады. Өз бизнес-идеяларын жүзеге асыру үшін заманауи технологиялар туралы білім негіздерін қолданады.
1.2 Қазіргі жағдайдағы кәсіпкерлік	1.2.1 Бизнес неден басталады?	1	08.10	Бизнес-жобаны құру алгоритмін түсінеді. Негізгі бизнес-процестер туралы біледі. Болашақ бизнес-процестерді модельдеуді біледі. Жеке бизнес-идеяларды іске асыру үшін бизнес-процестер туралы білімді қолданады.
	1.2.2 Стартап-мәдениет	1	15.10	"Стартап-мәдениет" құбылысының мәнін түсінеді. Стартап-мәдениеттің пайда болу тарихын біледі. Өз стартап-идеяларын іске асыруда ақылға қонымды тәуекел қағидатын іске асыра алады. Стартап-жобаларды талқылауда тиісті терминологияны қолданады.
	1.2.3 3 Бизнес-періштелер мен инвесторлар. Ұқастықтар мен айырмашылықтар	1	22.10	"Бизнес-періштелер" құбылысының мәнін түсінеді. Олар бизнес-періштелерінің классикалық инвесторлардан негізгі айырмашылықтарын біледі. Олар бизнес-періште және классикалық инвестор ұғымдарын салыстыру кезінде өз ұстанымдары дәлелдей алады. Тапсырмаларды орындау барысында алған білімдерін қолдана алады.
	1.2.4 Бизнес-инкубаторлар	1	05.11	Жаңа бастаған кәсіпкерлер үшін бизнес-инкубаторлардың артықшылықтарын түсінеді.

				Қазақстан мен әлемдегі бизнес-инкубаторлардың негізгі тізімін біледі. Инкубатор мен бизнес-инкубатор арасында ұқсастықтар жасай алады. Өмірдің түрлі салаларында бизнес-инкубаторлардың жұмыс істеу принциптерін қолданады
	1.2.5 Қазіргі жағдайда бәсекелестікті дамыту	1	12.11	Бизнестегі және жалпы өмірдегі бәсекелестіктің пайдасын түсінеді. Табысты бәсекелестік күрес тәсілдерін біледі. Жеке өсу үшін бәсекелестік ортаны қолдана алады. Алынған білімді жеке бәсекеге қабілеттілікті арттыру үшін қолданады
1.3 Маркетинг	1.3.1 Маркетингке кіріспе	1	19.11	"Маркетинг" ұғымының мәнін түсінеді. Маркетингтің негізгі заңдарын біледі. Өз бизнес-идеялары мен жобаларын іске асыру үшін маркетингтік әрекеттерді қолдана алады Маркетингтік стратегияларды қолданады.
	1.3.2 Диджитал- маркетинг	1	26.11	Маркетингті классикалықтан сандыққа ауыстыру процесінің заңдылығын түсінеді. Сандық маркетингтің негізгі құралдарын біледі. "Диджитал-маркетинг" ұғымының мәнін түсіндіре алады. Агрессивті сандық маркетингтен қорғау әдістерін қолданады.
	1.3.3 Маркетингтік соғыстар	1	03.12	Маркетингтік соғыстардың мәні мен себептерін түсінеді. Маркетингтік соғыстардың негізгі стратегияларын біледі. Өз бизнес-жобаларын іске асыруда маркетингтік стратегия туралы білімді қолдана алады. Алынған білімді маркетингтік соғыстардың салдарынан қорғану үшін қолданады.
	1.3.4 SWOT талдау-маркетингтік жоспарлау құралы	1	10.12	"SWOT-талдау" құралының мәнін түсінеді. SWOT талдауы қалай жасалатынын біледі. SWOT талдау деректерін талдай алады және олардың негізінде қорытынды жасай алады. Жеке бизнес-жобаларды іске асыруда SWOT-талдауды қолдана алады.
	1.3.5 Бренд қосымша құндылық ретінде	1	17.12	Брендтің бизнестегі маңыздылығын түсінеді. Өнімнің немесе қызметтің бағасын қалыптастырудағы брендтің рөлін біледі. Брендтің белгілерін тізімдей алады. Жеке шығындарды басқарудағы брендтің рөлі туралы білімді қолданады.
1.4 Қаржылық жоспарлау және модельдеу	1.4.1 Қаржы моделі және оны құру әдістері	1	24.12	Жеке бизнесті құру үшін қаржылық модельдің маңыздылығын түсінеді. Қаржы моделін құру алгоритмдерін біледі. Қаржы моделінің негізгі көрсеткіштерін талдай алады. Қаржы моделін құру дағдыларын қолданады.
	1.4.2 Бюджеттеу	1	14.01	"Бюджеттеу" терминінің мағынасын түсінеді. Бюджет ережелерін біледі. "Бюджеттеу" ұғымын түсіндіре алады. Өмірлік жағдайларда бюджеттеу дағдыларын қолданады.
	1.4.3 Баға саясаты	1	21.01	Баға саясатын қалыптастыру принциптерін түсінеді. Бизнес үшін баға саясатының экономикалық әсерін біледі. Баға саясатын қалыптастыруға әсер ететін факторларды тізімдей алады. Тауарлар мен қызметтердің құнын түсіндіру үшін баға саясаты туралы білімді қолданады.
	1.4.4 Шығындарды басқару	1	28.01	Шығындарды басқарудың негізгі принциптерін түсінеді. Бизнестегі шығындарды сауатты басқарудың рөлін біледі.

				шығындарды басқару ережелері туралы сөйлесе алады. Өмірлік жағдайларда шығындарды басқару туралы білімді қолданады.
	1.4.5 Таза пайда және дивидендтер	1	04.02	Пайда мен таза пайда арасындағы айырмашылықты түсінеді. Таза пайданы есептеу алгоритмін біледі. Пайда мен таза пайда арасындағы айырмашылықты талдай алады. Дивидендтерді бөлу кезінде таза пайданы есептеу туралы білімді қолданады.
Юнит 2. Қаржы сауаттылығы				
2.1 Жеке кірістерді басқару	2.1.1 Жеке табыс түрлері	1	11.02	Жеке кіріс түрлері бойынша бөлу принципін түсінеді. Жеке табыстың қандай түрлері бар екенін біледі. Тақырыпты талқылау барысында пәндік терминологияны қолдана алады. Алған білімдерін өмірлік жағдайларда қолданады.
	2.1.2 Жеке табысты арттыру стратегиясы	1	18.02	Жеке табысты арттыру философиясын түсінеді. Жеке табысты арттыру жолдарын біледі. Жеке табысты арттыру стратегиясын жасай алады. Алған білімдерін өмірлік жағдайларда қолданады.
	2.1.3 Отбасы бюджетіндегі белсенді табыстың рөлі	1	25.02	"Белсенді табыс" ұғымының мәнін түсінеді. Белсенді табыс алу тәсілдерін біледі. Белсенді кірісті құрайтын акшаны тиімді басқара алады. Алған білімдерін өмірлік жағдайларда қолданады.
	2.1.4 Пассивті кірісті қалай құруға болады	1	04.03	Отбасы бюджетіндегі пассивті табыстың мәнін түсінеді. Пассивті кіріс көздерін құру алгоритмін біледі. Белсенді және пассивті кіріс арасындағы айырмашылықтарды түсіндіре алады. Алған білімдерін өмірлік жағдайларда қолданады.
2.2 Жеке шығындарды басқару	2.2.1 Жеке қаражатты тиімді пайдалану	1	11.03	Қаржылық байлыққа қол жеткізу үшін жеке қаражатты тиімді пайдалану дағдыларының мәнін түсінеді. Жеке қаражатты тиімді пайдаланудың негізгі ережелерін біледі. Қалтадағы акшаны тиімді пайдалана алады. Алған білімдерін өмірлік жағдайларда қолданады.
	2.2.2 Ірі сатып алулар	1	18.03	Қандай сатып алулар үлкен деп санайтынын түсінеді. Ірі сатып алулар үшін қор жинау алгоритмдерін біледі. Ірі сатып алуды жоспарлай алады. Алған білімдерін өмірлік жағдайларда қолданады.
	2.2.3 Эмоционалды сатып алу	1	01.04	"Ірі сатып алулар" терминінің мағынасын түсінеді. Эмоционалды сатып алудан қорғау әдістерін біледі. Акшаны ұтымды пайдалана алады. Алған білімдерін өмірлік жағдайларда қолданады.
	2.2.4 Банк кредиттері	1	08.04	Банктік несие деген не екенін түсінеді. Банктік қарыз беру шарттарын біледі. Олар пайыздық мөлшерлемені ескере отырып, ай сайынғы төлемдер сомасын есептей алады. Алған білімдерін өмірлік жағдайларда қолданады.
2.3 Отбасы	2.3.1 Отбасылық бюджеттің түрлері	1	15.04	Отбасылық бюджеттің қандай түрлері бар екенін түсінеді.

				Отбасының белгілі бір бюджет түрін таңдау себептерін талдай алады. Алған білімдерін өмірлік жағдайларда қолданады.
	2.3.2 Отбасылық бюджетті жоспарлау			Отбасылық бюджетті жоспарлаудың маңыздылығын түсінеді. Отбасылық бюджетті жоспарлау әдістерін біледі. Отбасылық бюджетті жоспарлай алады. Алған білімдерін өмірлік жағдайларда қолданады.
	2.3.3 Отбасылық бюджетті жүргізу ережелері	1	22.04	Отбасылық бюджетті жүргізу ережелерін қолданудың негізділігін түсінеді. Отбасылық бюджетті жүргізудің қандай ережелері бар екенін біледі. Отбасылық бюджетті жүргізе алады. Алған білімдерін өмірлік жағдайларда қолданады.
	2.3.4 Отбасылық бюджетті үнемдеу			Отбасылық бюджетті үнемдеудің маңыздылығын түсінеді. Отбасылық бюджетті үнемдеудің негізгі қағидаларын біледі. Өздерінің қаржылық шешімдері үшін жауап бере алады. Алған білімдерін өмірлік жағдайларда қолданады.
2.4 Жинақ және жинақтау	2.4.1 Қаржылық қауіпсіздік жастығы	1	29.04	Қаржылық қауіпсіздік жастығын құрудың маңыздылығын түсінеді. Қаржылық қауіпсіздік жастығын құру әдістерін біледі. Қаржылық қауіпсіздік жастығын құра алады. Алған білімдерін өмірлік жағдайларда қолданады.
	2.4.2 Жинақтарды құру тәсілдері	1	06.05	Ақша жинақтарының маңыздылығын түсінеді. Өмірлік жағдайларда алған білімдерін құру әдістерін біледі. Ақша жинақтарын тиімді басқара алады. Алған білімдерін өмірлік жағдайларда қолданады.
	2.4.3 Жинақ түрлері	1	13.05	Жинақтардың түрлері бір-бірінен қалай ерекшеленетінін түсінеді. Жинақтардың қандай түрлері бар екенін біледі. Жинақтардың әртүрлі түрлері үшін қаржылық тәуекелдерді анықтай алады. Алған білімдерін өмірлік жағдайларда қолданады.
	2.4.4 Отбасының қаржылық байлығы	1	20.5	Отбасының қаржылық байлығы деген сөз тіркесінің мағынасын түсінеді. Қаржылық байлыққа қалай қол жеткізуге болатынын біледі. Қаржылық байлыққа қол жеткізу жолдары туралы ойлана алады. Алған білімдерін өмірлік жағдайларда қолданады.
		34 сағат		